

unic. Baudun. tract. 1. q. 22. art. 1. Eustach. à S. Paulo p. 2. tract. 1. disp. 12. q. 4. Estius in 3. dist. 20. §. 1. & seqq.

37. Quæstio 3. An aliqua pura creatura potuerit satisfacere pro toto genere humano? De quò, tom. 4. p. 1. dist. 15. q. 3.

38. Quæstio 4. An pura creatura possit satisfacere condigné pro peccato proprio, & alieno? De quò, tom. 4. p. 1. dist. 15. q. 3.

39. Quæstio 5. An Deus potuerit genus humanum alio reparare modo? De quò, tom. 4. p. 1. dist. 15. q. 3.

40. Quæstio 6. An satisfactio Christi Domini fuerit de toto rigore iustitiæ? De quò, hic dist. 19. q. 1.

41. Quæstio 7. An Adamo non peccante Verbum divinum veniret? De quò, tom. 1. dist. 48. q. 3.

42. Quæstio 8. An Christus Dominus fuerit nostræ prædestinationis causâ? De quò, tom. 1. dist. 41. q. 4.

DE HIS, QUÆ AD MORTEM CHRISTI Domini pertinent.

DISTINCTIONIS VIGESIMÆ PRIMÆ SYNOPSIS.

*Quantum mors animam Christi de corpore trahit.
Ipsa tamen deitas mansit utrique comes.*

Sic incipit: *Post prædicta.*

Sic terminat: *Semper manebat.*

I. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In allâ egit Magister de Christi Domini sacratissimâ passione, sive de alterius modi redemptionis humani generis possibilitate; sed in præsentî determinat de pretiosissimâ ipsius Christi Domini morte per animæ à corpore separationem: ergo rectâ ac formali connexionè pollent.

2. Consequentia probatur: Mors pretiosissimâ Christi Domini per animæ à corpore separationem operata, necessariò præsupponit

sacratissimam ipsius passionem: ergo valdè congruum fuit propriæ ac formali Magistri scribendi methodo, ut postquam in antecedenti distinctione egit de sacratissimâ Christi Domini passione, sive de alterius modi humani generis redemptionis possibilitate, de ipsius pretiosissimâ morte per animæ à corpore separationem impresentiarum institueret sermonem.

3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum primâ subtiliter expendit Magister, qualiter in Christi Domini morte, eius humanitas non fuerit à deitate soluta, sed tantummodo per subtractionem protectionis defensionisque foris destituta. In secundâ verò referre intendit, quomodo Christus Dominus verè mori dicebatur, eò quòd anima eius à corpore suo realiter disingebatur. In tertiâ autem, & ultimâ solenter declarat, quomodo possit verè enunciari, quòd Christus Dominus sit mortuus, & non mortuus.

4. PRO PRIMÆ igitur distinctionis partis clara intelligentiâ, primum ponitur placitum: *In pretiosissimâ Christi Domini morte, eius humanitas à divinitate perperam divisa arbitratur, sed solum per subtractionem protectionis defensionisque foris derelicta.* Pro cuius probatione, quoddam in litterâ adducit dubium Magister, & ipsius affectatâ solutione, illud fulcire undique pertentat.

5. Hæsitat ergo Magister in litterâ: *An in morte Christi Domini eius anima, aut caro fuerit à Verbo divino separata?* Sed antequam suum discederet nutum Magister refert, & refellit aliquorum iudicium asserentium, quòd sicut Christi Domini anima in eius morte fuit à corpore divisa; ita, & in ipsius morte divinitas à corpore fuit separata.

6. Hoc utique delirium aliquibus rationibus, & Patrum auctoritatibus suadere tentant in litterâ. Primò probant huius opinionis Affectu philosophicâ ratione: Corpus Christi Domini fuit divinitati unitum mediante eius rationali animâ; sed dum aliqua uniuntur per medium, eliminato medio, consequenter & unio evertitur: ergo si in Christi Domini morte anima fuit separata à corpore, necessariò & divinitatem ipsam à corpore separatam fateri debemus.

7. Secundò, in suæ opinionis præsidium advocant Ambrosium expendentem illud: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me,* in cap. 23. Lucæ, ubi his expressis alloquitur verbis: *Clamat homo separatione divinitatis moriturus. Nam cum divinitas mortis libera sit; utique mors ibi esse non poterat, nisi vita discederet; quia vita divinitas est: ergo quia Christus Dominus non poterat mori, nisi divinitas à corpore discederet;*

sed Christus Dominus verè fuit mortuus : ergo divinitas à corpore Christi Domini in eius morte verè discessit.

8. Tamen Magister his obiectionibus exactam in litterâ solutionem parat. Ad rationem philosophicam primò respondet, quasi ipsam retorquendo, videlicet quod si desertio illa, quam Christus Dominus in arâ crucis deplauit, intelligatur operata per separationem divinitatis à corpore, vel animâ, quasi facta sit compagis dissolutio, ut ingenti tentamine hæc intendit opinio, reverâ sequeretur, Christum Dominum adhuc in crucis arâ degentem, solum fuisse hominem, & non Deum; cum adhuc vivens in cruce clamaret se de relictum: ergo cum assumptum sit falsum, etiam instantia erit inutilis, quæ in seipsum collineare videtur.

9. Ad Divi Ambrosii auctoritatem respondet secundò Magister, ipsam in catholico expendendo sensu, nempe Deum Patrem Christum Dominum deservisse, quia potestati, & dominio per sequentium eum exposuit ad tempus. Dicitur enim divinitas ab humanitate separata fuisse, quia subtraxit protectionem, sed non solvit unionem. Separavit se foris, ut non adesset ad defensionem, sed non intus defuit ad unionem. Si enim ibi non cohibuisset potentiam, sed exercuisset, non mereretur Christus. Mortuus ergò fuit Christus Dominus divinitate recedente, id est, effectum potentia in defendendo non exhibente. Hactenus Magister expendens Ambrosii verba.

10. Rursus Magister hanc Ambrosii expositionem confirmat per illam Veteris Testamenti vulgatam figuram de duobus hircis, quorum uno immolato, altero in solitudinem mittebatur, ut legitur in Levitico cap. 16. sed per duos illos hircos geminæ in Christo Domino intelliguntur nature, quarum una, humana scilicet, passionis tempore, immolata fuit; altera verò, divina quippe, in solitudinem, id est, in Cælum abiit; non locum mutans, nec unionem dissolvens, sed quodam modo virtutem cohibens, & defensionem subtrahens, ut possent impii consummare passionem: igitur divinitas à corpore, vel animâ Christi Domini nunquam realiter fuit separata.

11. Tertio, aliam Athanasii auctoritatem inducunt præfatæ opinionis fautores probantes, divinitatem in morte Christi Domini ab eo recessisse secundum carnem. Sic lib. 6. de Beat. Filii Dei, cap. 3. alloquitur Athanasius: *Maledictus, qui totum hominem, quem assumpsit Dei Filius, denuò assumptum, tertiâ die à mortuis resurrexisset non confiteretur. Fiat, fiat. Si denuò assumptus est homo in resurrectione, quem assumpserat in Incarnatione, deposuit ergò eum in morte: ergo separata fuit divinitas in*

morte

morte ab humilitate: ergo omni eliminatâ hæsitatione, secundum Athanasium, divinitas in Christi Domini morte ab eius humanitate recessit.

12. Respondet ad Athanasium Magister in litterâ, ipsum contra quosdam hæreticos, qui Christi Domini resurrectionem, & animam denuò corpori unitam negabant, putantes morte detineri eum, qui solus inter mortuos liber est, appositam in textu scripsisse auctoritatem. Unde consentaneè his subiungit Magister in uberiorem instantia solutionem, quòd Filius Dei totum hominem in resurrectione denuò assumpsit, quia totum deposuerat in morte; & licet divinitas in triduo mortis, nec ab animâ, nec à corpore fuerit separata; fuit tamen à toto homine divisa; id est, ab unione corporis, & animæ, sive à toto resultante ex ipsis partibus unitis, secundum varios in Scholis opinandi modos.

13. Tandem Magister suum super his calculum adhibuit in litterâ, videlicet, in Christi Domini morte, nec animam, nec carnem fuisse à divino Verbo divisam. Quod nonnullis Patrum expressis testimoniis firmat. Primò ex Augustino tract. 47. in Ioan. dicente: *Mors ergò ad tempus carnem, & animam separavit; sed neutrum à Verbo divino: ergo quanvis anima in morte Christi Domini à carne fuerit separata; neutrum tamen fuit à divino Verbo divisum.*

14. Secundò, id ipsum Augustinus iterum confirmare videtur lib. de Unit. Trinit. cap. 14. his verbis contra Felicianum scribens: *Sic in sepulchro Christus carnem suam commoriendo non deseruit, sicut in utero Virginis connascendo formavit. Mortuus est ergò non discedente vita, sicut passus est non percurre potentiâ; sed ex quo mortuus est Christus Dominus non recedente vitâ, & in sepulchro carnem suam commoriendo non deserens, divinitas in eius morte non ab animâ, nec à corpore fuit divisa: ergo.*

15. Tertio ex Ambrosio lib. de Incarn. Domin. Sacram. cap. 5. sic egregiè totam exambiente rem: *Emisit Christus spiritum, non amisit; pendebat in cruce, & omnia commovebat. Sed unde emisit? Ex carne: Quid emisit? Ad Patrem: ergo si Christus Dominus spiritum emisit ex carne, & non amisit, imò emisit ad Patrem & pendens in cruce, omnia commovebat virtute divinitatis sibi unitæ, haud dubiè divinitas in ipsius morte, nec à carne, nec ab animâ fuit separata, et si caro per tempus fuerit dissoluta ab animâ.*

16. Sed oppones primò: In Christi Domini pretiosissimâ morte, reverâ divisa fuere, quæ in ipsius conceptione unita phisicè apparent;

sed divinitas in Christi Domini conceptione fuit unita, tam animæ, quam carni: ergo in eius morte fuit ab ipsius separata.

17. Respondetur, quod in Christi Domini morte, ea solùm extant divisa, quæ in ipsius conceptione fuerunt unita, naturali unione; non verò illa, quæ supernâ compage copulata fuere; cunque unio hypostatica divini Verbi ad carnem, & animam Christi Domini non fuerit naturalis, sed superna; hæc non fuit eversa, etsi naturalis fuerit evulsa.

18. Oppones secundò: Iuxta vulgata dialectica principia, everfo priori, necesse est, ut evertatur posterius; sed unio corporis ad animam est prior naturâ, quàm unio corporis ad divinitatem; eò quod prima sit naturalis, & secundâ gratuita, & natura antevertat gratiam: ergo dùm in Christi Domini morte anima fuit separata à corpore, necessariò & corpus fuit separatum à divinitate.

19. Respondetur, hanc in Magistrum non premere instantiam; quia solùm ex everfione prioris evertitur posterius dependens essentialiter à priori, sive necessitatis dependentiâ. Unio enim hypostatica divinitatis ad corpus, sive corporis ad divinitatem, etsi posterior natura unione phificâ corporis ad animam, non dependeret essentialiter, sive necessitatis dependentiâ ab unione partium; ideoque, etsi hæc in Christi Domini morte penitus fuerit eversa, divina tamen semper superstes permansit ad corpus, & animam. Et hæc de primâ distinctionis parte sufficient.

20. PRO SECUNDÆ verò distinctionis partis discussione, secundum ponitur placitum: *Filius Dei passus dicitur & mortuus, propter proprietatum utriusque naturæ communicationem in unitatem personæ.* Quod rationibus Patrumque autoritatibus sedulò pettentat in litterâ suadere Magister.

21. Primò: Quemadmodùm homo dicitur mortuus, quia caro est mortua; ita Deus dicitur mortuus, quia homo est mortuus; Similiter dicitur Deus passus propter carnem, & animam divinitati unitam, quia utraque dolorem sensit, etsi divinitas omnis doloris exors extiterit: ergo stante utriusque naturæ proprietatum communicatione in unitatem personæ, poterit Filius Dei dici mortuus, & passus.

22. Secundò ex M. P. Augustino in Psal. 130. sic Magistri assumptum iteratis testimoniis apprimè instaurante: *Per illud ergò quod homo erat, mortuus est Deus; & per illud quod Deus erat homo, excitatus est, & resurrexit, & ascendit in Cælum:* ergo si per illud quod homo erat Christus, mortuus est Deus; & per illud quod Deus erat homo, exci-

tatus est; resurrexit, & ascendit in Cælum, benè ac profundè idiomatum communicatione meditata, poterit quis Filium Dei mortuum, & passum catholicè evulgare.

23. Tertio, hunc in modum prosequitur Augustinus: *Quicquid passus est homo, non potest dici non passus Deus, quoniam Deus erat homo. Quomodo non potest dicere te passum iniuriam, si vestis tua conscindatur, quanvis vestis tua non sit tu? multò magis ergò quicquid patitur caro unita Verbo, debet dici Deus pati, licet Verbum nec mori, nec corrumpi, nec mutari potuerit:* ergo quanvis Verbum divinum nec mori, nec corrumpi, nec mutari potuerit, non tamen implicat, quod Filius Dei dicatur mortuus, & passus, propter proprietatum utriusque naturæ communicationem in unitatem personæ.

24. Quarto: Divus Ambrosius lib. de Incarn. Domin. Sacram. cap. 5. hæc ad rem proferebat verba: *Quod Verbi caro patiebatur, manens in carne Verbum in se pro corporis assumptione referebat, ut pati diceretur, quia caro patiebatur, sicut scriptum est, Christo in carne passus:* igitur hic loquendi modus, quod Filius Dei sit mortuus, & passus, suppositâ idiomatum communicatione, non quia mortem senserit in quantum Deus, sed quia caro ei unita mortua est, satis tritus ac usitatus apud Patres habetur.

25. Sed oppones in litterâ Augustinum serm. 3. feriæ 5. cœnæ Domin. tom. 10. dicentem: *Si quis dixerit atque crediderit Filium Dei Deum passum, anathema sit;* sed cui non valet adscribi passio, non valet adscribi mors: ergo si non est dicendum atque credendum Filium Dei Deum passum; neque erit credendum, aut dicendum, Filium Dei Deum fuisse mortuum, & passum.

26. Respondet Magister in litterâ, Augustinum non intendisse eliminare passionem, & mortem à personâ Verbi simpliciter, sed secundum divinam naturam. Et ideo sui dicti expendens Augustinus causam, subdit eodem in loco: *Si quis dixerit, quod in passione dolorem sentiebat Filius Dei Deus, & non caro tantum cum animâ, quam sibi acceperat, anathema sit.* Et hæc de secundâ distinctionis parte sufficient.

27. PRO TERTIÆ autem, & ultimæ distinctionis partis explanatione, tertium statuitur placitum: *Christus Dominus, sive Filius Dei verè passus, & non passus; mortuus, & non mortuus valet dici respectu diversorum.* Hoc utique expendit Magister in litterâ, & quadam Ambrosii autoritate confirmat.

28. Primò sic detegit assumptum Magister: Quod enim dicatur, mortuus est Deus, & non mortuus; passus est Dei Filius, & non passus; passa

passa est secunda persona, & non passa; crucifixum est Verbum, & non crucifixum, &c. sane nihil novum inducit in fidelium mentes quia secundum unam naturam est passus, & secundum alteram est impassibilis: ergo Filius Dei verè passus, & non passus; mortuus, & non mortuus poterit dici respectu diversorum.

29. Secundò probatur in litterà intentum: Quia hic loquendi modus, non ex suo proprio cerebro, sed ex Ambrosio decerpit Magister, lib. de Incarn. Domin. Sacram. cap. 5. sic pro dignitate affante: *Idem ergo Christus patiebatur, & non patiebatur; moriebatur, & non moriebatur; sepeliebatur, & non sepeliebatur; resurgebat, & non resurgebat. Resurgebat secundum carnem, quæ mortua fuerat, non secundum Verbum, quod apud Deum semper manebat*: ergo respectu diversorum verè poterit enunciari, quòd Filius Dei sit passus, & non passus; mortuus, & non mortuus: ergo cum Magistri doctrina expressè innitatur Divi Ambrosii testimonio, de Parisiensium censurà parùm est hinc curandum.

30. Sed oppones: Iuxta regulas summulisticas, impossibile est simul, & semel duo contradictoriè opposita de eodem verificari subiecto; sed hæc sunt simul, & semel de eodem contradictoriè opposita subiecto: Christus patiebatur: Christus non patiebatur: ergo impossibile est, quòd de Christo Domino possint verificari; ac proinde Ambrosii, & Magistri doctrina falso nititur fundamento.

31. Respondetur pro Magistro, etiam penes summulisticum præscriptum, quòd nulla hinc deprehenditur contradictio; quia etsi opposita videantur respectu Christi Domini pati, & non pati; non tamen sunt secundum idem, quod necessariò exoptulat contradictio. Patiebatur enim Christus secundum naturam humanam, & non patiebatur secundum divinam. Undè dicimus cum Magistro, quòd præfatæ propositiones negativæ sunt veræ secundum divinam naturam; & affirmativæ etiam sunt veræ secundum naturam humanam. Et hæc de tertîa, & ultimâ distinctionis parte satis superque sint dicta.

QUÆSTIONES.

32. **Q**UÆSTIO 1. An in morte Christi Domini Anima fuerit separata à divinitate? Ex Angelicâ Scholâ D. Thom. 3. p. q. 50. art. 3. & in 3. dist. 21. art. 1. Cayetan. 3. p. q. 17. art. 2. Camerarius tom. 3. q. 50. art. 2. Nicolai in 3. dist. 21. q. 1. art. 2. Medina 3. p. q. 50. a. t. 2.

33. Ex Subtili Scholâ Scotus in 3. dist. 16. q. unic. & dist. 21. q. unic.

unic. Rada 3. p. controv. 14. art. 2. Aquila in 3. dist. 21. q. 1. Gallus in 3. dist. 21. q. 1. cap. 1. & seqq. Cavellus in Schol. in 3. dist. 21. q. unic.

34. Ex Scholâ Eximiâ Suarez 3. p. q. 51. art. 3. Ex aliis D. Bonaventura in 3. dist. 21. art. 1. q. 1. Alens. 3. p. q. 19. memb. 1. Estius in 3. dist. 21. s. 1. Campetus 1. p. tract. 3. art. 4. lect. 3. interrog. 3. Durandus in 3. dist. 21. q. 2.

35. Quæstio 2. An Corpus Christi Domini in triduo mortis induerit formam cadaveris? Ex Angelicâ Scholâ D. Thomas 3. p. q. 51. art. 3. & in 3. dist. 21. art. 5. Arnu tom. 5. q. 2. art. 1. Camerinus tom. 3. q. 50. art. 5. & q. 51. art. 3. Nicolai in 3. dist. 21. q. 1. art. 3.

36. Ex Subtili Scholâ Scotus in 3. dist. 21. q. unic. Rada 3. p. controv. 14. art. 4. Castillentus in Polyanth. Seraph. verb. Cadaver, cap. 1. & seqq. Aquila in 3. dist. 21. q. 1. & 2. Gallus in 3. dist. 21. q. 1. cap. 1. & seqq.

37. Ex Scholâ Eximiâ Suarez 3. p. q. 51. art. 3. Ex aliis D. Bonaventura in 3. dist. 21. art. 2. q. 2. Alens. 3. p. q. 19. & 20. memb. 1. Estius in 3. dist. 21. s. 1. & seqq. Campetus 1. p. tract. 3. art. 4. lect. 4. interrog. 2. Gabriel in 3. dist. 21. q. 1.

38. Quæstio 3. An quod Verbum divinum semel assumpsit, aliquando dimiserit? De quò, hic dist. 2. q. 8.

39. Quæstio 4. An in morte Christi Domini divinitas fuerit separata à corpore? De quò, hic q. 1. & dist. 2. q. 8.

40. Quæstio 5. An Deus verè dicatur mortuus, & passus per communicationem idiomatum? De quò, hic dist. 6. q. 3.

41. Quæstio 6. An inter Corpus, & Animam una, aut duplex reperitur unio? De quò, tom. 2. dist. 1. q. 3.

42. Quæstio 7. An in triduo mortis totus sanguis assumptus à divino Verbo manserit ipsi unitus? De quò, hic dist. 2. q. 6.

43. Quæstio 8. An Christus Dominus die dominicâ à mortuis resurrexit? De quò, hic q. 1. & 2.